

Vats Røde Kors Hjelpekorps

3570

Att. Embrik Skarsgard

Saksbehandler, innvalgstelefon

Tonje Katrine Vaage, 32266629

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Dispensasjon til bruk av snøscooter i forbindelse med kjentmannsøvelse i Fødalen landskapsvernområde

Statsforvalteren gir Vats Røde Kors Hjelpekorps ved Embrik Skarsgard dispensasjon til bruk av snøscootere i forbindelse med kjentmannsøvelse i Fødalen landskapsvernområde én dag i uke 16 i 2021. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Det er stilt vilkår til dispensasjonen.

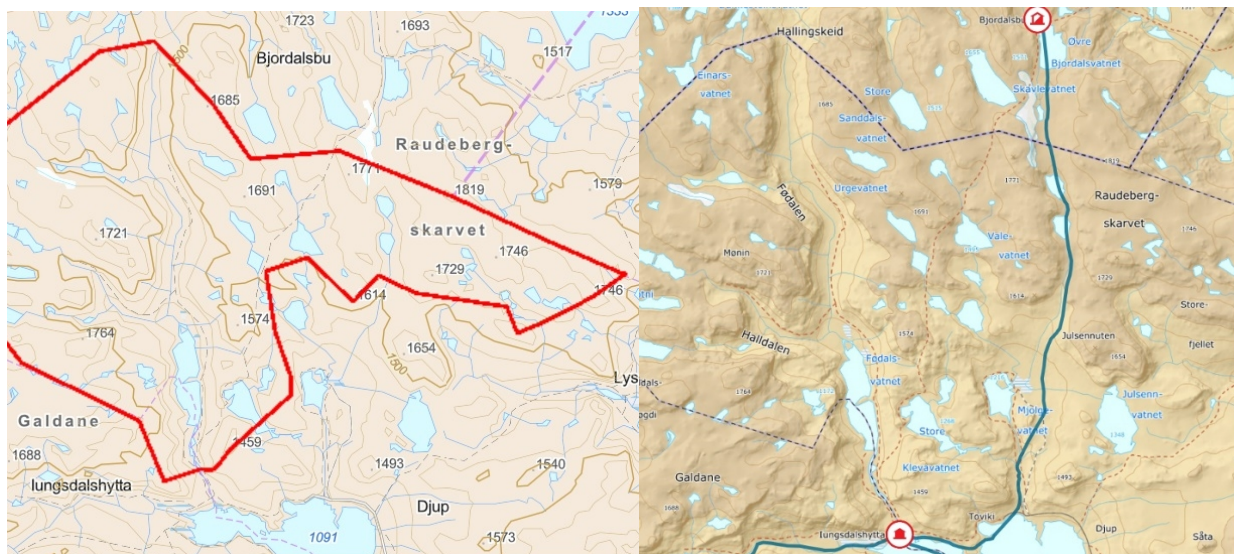
Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 12.03.2021. Det er søkt om tillatelse til å bruke snøscooter i forbindelse med kjentmannsøvelse i Fødalen landskapsvernområde i kommunene Ål og Hol.

Vats Røde Kors Hjelpekorps ønsker å gjennomføre en kjentmannsøvelse i Fødalen landskapsvernområde én dag i uke 16 avhengig av været. Tidligere øvelser har avdekket et behov for flere kjentmannsøvelser da flere av medlemmene ikke er kjent i området.

Ifølge søker endrer terrenget seg mye på våren grunnet snøforhold og vind, og det er derfor av stor betydning å gjennomføre øvelsen under slike forhold. Det forventes også mye mennesker på ski i området i år helt frem til snøen smelter i mai, mye grunnet gjeldende bestemmelser knyttet til Covid-19 som hindrer fritidsreiser utenlands.

Det skal benyttes 10-20 snøscootere under øvelsen, samt snøscootere knyttet til politiets deltakelse. I tillegg vil fjellstyre delta i øvelsen hvis dette er ønskelig. Øvelsen vil foregå ved at det kjøres samlet hovedsakelig langs DNTs vinterrute mellom Lungsdalshytta og Bjordalsbu, samt i områder i tilknytning til vinterruta med utfordrende terreng hvor skiturister kan trenge assistanse. Under øvelsen vil også nødnett i området bli testet.

Figur 1: Kart over Fødalen landskapsvernområde (kart til venstre, verneområdegrensene er markert med rød linje) og DNTs vinterrute mellom Lungsdalshytta og Bjordalsbu (kart til høyre, ruta er markert med blå linje)

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Fødalen landskapsvernområde. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Fødalen landskapsvernområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 15.05.1992. Formålet med verneområdet er å bevare et tilnærmet urørt østlandsk dal- og fjellandskap, med variert dyre- og planteliv samt mange kulturminner. I verneområdet er all motorisert ferdsel til lands forbudt, jf. verneforskriften kapittel IV punkt 2.

Forbudet mot motorferdsel gjelder ikke i forbindelse med blant annet ambulanse- og sikringsøyemed, jf. verneforskriften kapittel V punkt 1. Dette gjelder tiltak som må utføres for å unngå direkte fare, og kjentmannsøvelse inngår ikke i denne unntaksbestemmelsen. I henhold til verneforskriften kapittel VI punkt 2 kan Statsforvalteren gi tillatelse til nærmere bestemte formål, blant annet øvelser og lignende former for organisert virksomhet, samt eventuelt anvisse plass for slik virksomhet. Den spesifiserte dispensasjonsbestemmelsen nevner ikke motorisert ferdsel som en del av slik øvingsvirksomhet eller annen organisert virksomhet. Verneforskriften åpner dermed ikke for at vi kan gi tillatelse til kjentmannsøvelse med snøscooter. Statsforvalteren kan i slike tilfeller vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml.) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak eller aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfellet.

Det følger av naturmangfoldloven (nml) § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal

være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger, jf. nml. § 8. I Artskart og i Sensitive Artsdata er det registrert flere rødlistede og sårbare dyre- og fuglearter i Fødalen landskapsvernområde. Videre ligger også verneområdet i Nordfjella villreinområde, og i Naturbase er det registrert flere trekkruiter innenfor vernegrensene.

Verneområdet inngår i sone 1 i Nordfjella hvor villreinbestanden er sanert på grunn av sykdommen CWD. I år vil derfor hensynet til kalvingsperioden for villrein ha mindre relevans ved behandling av søknaden, men motorferdsel vil likevel kunne føre til forstyrrelser for andre truede arter i området. Av hensyn til disse artene vil det derfor settes visse begrensninger for motorferdselen i tilknytning til øvelsen. For å sikre at artene ikke forstyrres i en sårbar hekke- og yngleperiode må kjøringen skje samlet i et rolig tempo. Fortrinnsvis skal øvelsen skje langs DNTs vinterrute mellom Lungsdalshytta og Bjordalsbu hvor hovedvekten av skituristene naturlig beveger seg. Vi ser likevel behovet for å bli kjent i terrenget i tilknytning til vinterruta, da det ofte er i slike områder skigåere har behov for assistanse av redningstjenesten. Bevegelse utenfor vinterruta skal ikke skje i nærheten av berghyller eller ved bratte fjellvegger, eller innenfor merket område på vedlagte kart (kart er unntatt offentlighet, jf. offentleglova § 24).

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen, jf. nml. § 10. Dette innebærer at virkningene av motorferdsel med snøscooter skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Det føres generelt en restriktiv linje når det kommer til motorisert ferdsel i landskapsvernområdet, spesielt i hekke- og yngletiden som er en spesielt sårbar tid for artene. Det foreligger dispensasjon til motorferdsel for frakt av utstyr og saltstein i Fødalen landskapsvernområde fra 2020 til 2023, men denne gjelder for maksimalt fire turer årlig. Ettersom villreinbestanden i området er sanert og vilkår til kjøring settes for å ivareta hensynet til dyre- og fuglelivet i en sårbar periode, vil øvelsen etter vår vurdering ikke øke den samlede belastningen i området til et uakseptabelt nivå. Videre skal øvelsen gjennomføres på én dag, og det vil følgelig kun være snakk om en midlertidig belastning i et kort tidsrom.

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder tas i bruk, jf. nml. § 12. Motorferdsel på vinterføre vil generelt etterlate mindre spor og påvirke verneverdiene i mindre grad sammenlignet med kjøring på barmark. Bruk av snøscooter i verneområdet skal kun skje på godt snødekke. Det kan oppstå miljøforringelse dersom det kjøres i områder med dårlig snødekke, og det settes derfor vilkår om kjøring på snødekt og frossen mark. Vi legger følgelig liten vekt på prinsippet om av kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11. Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9, tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Vats Røde Kors har i tidsperioden 2014 til 2018 søkt årlig om tillatelse til kjentmannsøvelse i Fødalen landskapsvernområde. I vedtak av 9. mai 2014, 9. april 2015, 14. april 2016 og 25. april 2018 blir Vats Røde Kors Hjelpekorps bedt om å utarbeide en helhetlig øvelsesplan hvor kjentmannskjøring i Fødalen landskapsvernområde blir planlagt tidligere på vinteren. Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) har gjentatte ganger bedt organisasjonen om å få søknad tilsendt i god tid før øvelsen skal skje. Vi viser til forvaltningslovens regler om saksbehandling gitt i § 11 a. For eventuelle framtidige søknader, må vi be om at disse sendes minimum én måned før øvelsen skal gjennomføres. Vi kan ikke garantere at vi vil rekke å behandle en søknad som vi mottar senere enn det. Videre bemerker vi oss

at det er snakk om et høyt antall snøscootere som skal benyttes i øvelsen. For eventuelle fremtidige søknader ber vi om at det gis en detaljert begrunnelse for det antallet deltakere/snøscootere det søkes om.

Konklusjon:

Fødalen landskapsvernområde inngår i sone 1 i Nordfjella hvor villreinbestanden er sanert på grunn av sykdommen CWD. I år er derfor ikke hensynet til kalvingsperioden for villrein vurdert ved behandling av søknaden, men dette vil kunne komme inn som et viktig moment ved behandling av framtidige søknader om dispensasjon. Motorferdsel vil likevel kunne føre til forstyrrelser for andre truede arter i området. Av hensyn til disse artene settes det derfor begrensninger for motorferdselen i tilknytning til øvelsen. På bakgrunn av dette er tiltaket etter vår vurdering ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, så fremt vilkårene fremsatt i vedtaket etterfølges. Vilårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er dermed oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir Vats Røde Kors Hjelpekorps ved Embrik Skarsgard dispensasjon til bruk av snøscootere i forbindelse med kjentmannsøvelse i Fødalen landskapsvernområde. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Øvelsen skal gjennomføres på én dag i uke 16, senest 25.04.2021.
- Maksimalt antall snøscootere som kan delta på øvelsen er totalt 20. Dette inkluderer snøscootere med deltakere fra politi og eventuelt fjellstyre.
- Private snøscootere som organisasjonen disponerer til gjennomføring av øvelsen skal merkes slik at det fremgår at disse er under organisasjonens tjeneste.
- Statens naturoppsyn v/ Petter Braaten skal orienteres om øvelsen dagen før øvelsen gjennomføres.
- Kjøring skal skje samlet og i et rolig tempo, hovedsakelig langs DNTs vinterrute. Kjøring utenfor dette skal ikke skje i nærheten av berghyller eller ved bratte fjellvegger, eller innenfor merket område på vedlagte kart. Vi gjør oppmerksom på at kartet er unntatt offentligheten etter § 24 i offentleglova.
- Det skal kun kjøres på frossen mark med godt snødekke.
- Kjøreskjema skal fylles ut før tur og retur, og skal medbringes under øvelsen.
- Kjøreskjema skal sendes ferdig utfylt til Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 01.06.2021.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Tonje Katrine Vaage
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Kjøreskjema - Fødalen landskapsvernområde - Vats Røde Kors Hjelpekorps

Kopi:

Statens naturoppsyn v/ Petter Braaten
Ål kommune
Sør-Øst politidistrikt
Hol kommune